

РАДА СУДДІВ УКРАЇНИ

01601, м. Київ, вул. Липська, 18/5, тел.: (044) 277-76-29, факс: (044) 277-76-30

09 квітня 2021 року

м. Вінниця

РІШЕННЯ

№ 8

Відповідно до статті 43 Конституції України встановлено, що кожен має право на працю, що включає можливість заробляти собі на життя працею, яку він вільно обирає або на яку вільно погоджується.

Держава створює умови для повного здійснення громадянами права на працю, гарантує рівні можливості у виборі професії та роду трудової діяльності, реалізовує програми професійно-технічного навчання, підготовки і перепідготовки кадрів відповідно до суспільних потреб.

Кожен має право на належні, безпечні і здорові умови праці, на заробітну плату, не нижчу від визначеної законом.

Право на своєчасне одержання винагороди за працю захищається законом. При цьому право на працю, безпосередньо включає право на справедливу і задовільну винагороду. Яка забезпечує гідне існування людини та її сім'ї.

У Кодексі Законів про працю України встановлено, що заробітна плата – це винагорода, обчислена, як правило, у грошовому виразі, яку власник або уповноважений ним орган виплачує працівникові за виконану ним роботу. Розмір заробітної плати залежить від складності та умов виконуваної роботи, професійно-ділових якостей працівника, результатів його праці та господарської діяльності підприємства, установи, організації і максимальним розміром не обмежується.

Заробітна плата державних службовців, які працюють в судовій системі, окрім посадового окладу складається з: надбавок за ранг, надбавки за вислугу років. До додаткових стимулюючих виплат державним службовцям належать: надбавки за інтенсивність праці та за виконання особливо важливої роботи; премія за результатами щорічного оцінювання службової діяльності та місячна або квартальна премія відповідно до особистого внеску в загальний результат роботи державного органу.

Заробітна плата працівників патронатної служби – помічника судді складається з посадового окладу та надбавки за вислугу років. До стимулюючих виплат відноситься надбавка за інтенсивність праці та надбавка за виконання особливо важливої роботи.

Крім того, відповідно до статті 94, 115 Кодексу Законів про працю України, статті 21, 24 Закону України "Про оплату праці" кожна людина має право на заробітну плату за виконану роботу та її своєчасне одержання в повному обсязі.

Відповідно до статті 130 Конституції України держава забезпечує фінансування та належні умови для функціонування судів та діяльності суддів.

Працівники апарату суду виконують важливу роботу з діяльності суду і є фундаментом для відправлення суддями правосуддя. Без роботи працівників державної та патронатної служб, судді позбавлені можливості належним чином виконувати свої завдання.

Однак, впродовж останніх років зменшилось фінансування судової гілки влади, відбувається системне зменшення рівня заробітних плат працівників апаратів судів за рахунок зменшення доплат до заробітних плат, за якими визначається їх розмір, що опосередковано свідчить про посягання на незалежність судової влади. Фактично, на сьогоднішній день посадовий оклад державних службовців та працівників апарату суду є меншим, ніж розмір мінімальної заробітної плати. Крім того, існують випадки не виплати в повному обсязі навіть цих мінімальних коштів.

Розмір заробітної плати працівників апарату суду не забезпечує належний рівень їхнього життя, суперечить вимогам часу і не відповідає тому рівню обов'язків і відповідальності, які покладаються на них.

Відповідно до частини 1, 6 статті 133 Закону України "Про судоустрій і статус суддів" (далі Закон) Рада суддів України є вищим органом суддівського самоврядування та діє як виконавчий орган з'їзду суддів України. Рада суддів України організовує виконання рішень з'їзду суддів України та контроль за їх виконанням, а також вирішує питання про скликання з'їзду суддів України.

Крім цього, пунктом 4 Положення про Раду суддів України встановлено, що Рада суддів України сприяє створенню належних організаційних та інших умов для забезпечення нормальної діяльності судів і суддів, утвердження незалежності та авторитету суду, забезпечення захисту суддів від втручання в судову діяльність, підвищення професійного рівня суддів та працівників апарату судів, а також підвищення рівня роботи з кадрами у судовій системі.

Рада суддів України, в межах визначених Законом повноважень, робить усе можливе задля вирішення критичної ситуації з оплатою праці працівників апарату судів та значним недофінансуванням судової системи загалом.

Так, Рада суддів України неодноразово порушувала перед Кабінетом Міністрів України, Міністерством фінансів України, Комітетом Верховної Ради України з питань правової політики та Комітетом Верховної Ради України з питань бюджету питання про неприпустимо низькі показники фінансового забезпечення діяльності судів, органів і установ у системі правосуддя. Про це свідчить ряд ухвалених Радою суддів України рішень.

Нажаль, станом на тепер, висвітлена проблема не знайшла свого вирішення, натомість обсяг видатків передбачених у Законі України "Про Державний бюджет України на 2021 рік" для забезпечення діяльності судової влади, не відповідає реальній потребі судової системи України, що в свою чергу ускладнює забезпечення належного фінансування судів та оплати праці працівників апаратів.

11 березня 2021 року XVIII черговим з'їздом суддів України прийнято рішення "Щодо критичного стану забезпечення судів, зміцнення незалежності суддів та захисту їх професійних інтересів".

Вказаним рішенням, зокрема, XVIII черговий з'їзд суддів України визнав, що стан фінансового та матеріально-технічного забезпечення місцевих та апеляційних судів у період 2020 року, на початку 2021 року становить загрозу функціонуванню судової влади України як окремої гілки влади, забезпеченню судового контролю за дотриманням прав людини в Україні.

Критичне недофінансування видатків на оплату праці суддів, працівників апаратів місцевих і апеляційних судів на здійснення правосуддя свідчить про те, що держава в особі Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, Міністерства фінансів України самоусувається від забезпечення фінансування та створення належних умов для функціонування судів і діяльності суддів як окремої незалежної гілки влади, забезпечення права на справедливий суд.

Визнано недостатньою діяльність Державної судової адміністрації України з питань фінансового та матеріально-технічного забезпечення судів України.

При цьому за інформацією, що неодноразово надходила до Ради суддів України, на фоні тотального недофінансування судової гілки влади окремі керівники територіальних управлінь Державної судової адміністрації України здійснюють виплату стимулюючих витрат у значних розмірах.

Такий підхід є не лише несправедливим, а і суперечить загальним принципам функціонування Державної судової адміністрації України та її територіальних органів.

Так, відповідно до пункту 2 частини 1 статті 152 Закону України "Про судоустрій і статус суддів" Державна судова адміністрація України забезпечує належні умови діяльності судів, Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, Національної школи суддів України та органів суддівського самоврядування в межах повноважень, визначених цим Законом.

Частиною першою статті 154 цього ж Закону визначено, що Територіальними органами Державної судової адміністрації України є територіальні управління Державної судової адміністрації України.

Частиною 7 статті 23 Бюджетного кодексу України визначено, що у межах загального обсягу бюджетних призначень за бюджетною програмою окремо за загальним та спеціальним фондами бюджету Міністерство фінансів України (місцевий фінансовий орган) за обґрунтованим поданням головного розпорядника бюджетних коштів здійснює перерозподіл бюджетних асигнувань, затверджених у розписі бюджету та кошторисі, в розрізі економічної класифікації видатків бюджету, а також в розрізі класифікації кредитування бюджету - щодо надання кредитів з бюджету.

Відповідно до пункту 4-1 Прикінцевих та перехідних положень Бюджетного Кодексу України перерозподіл видатків між розпорядниками бюджетних коштів нижчого рівня у системі Державної судової адміністрації України у межах загального обсягу бюджетних призначень за відповідною бюджетною програмою окремо за загальним та спеціальним фондами державного бюджету здійснюється Державною судовою адміністрацією України за погодженням з Вищою радою правосуддя.

Відповідно до згаданих норм кошти, які використовуються територіальними управліннями Державно судової адміністрації України для

виплати стимулюючих виплат можуть бути перерозподілені між судами відповідних областей та виплачені на оплату праці працівників апаратів судів.

Рада суддів України усвідомлює, що зазначених коштів буде недостатньо для забезпечення належних виплат працівникам апаратів судів з урахуванням штатної чисельності ТУ ДСА України, однак при неспроможності забезпечити належні умови діяльності судів слід прийти до висновку про неможливість виплати стимулюючих виплат працівникам ТУ ДСА України в розмірах, що перевищують відповідні стимулюючі виплати працівникам апарату судів у відсотковому виразі до посадового окладу.

Крім того, делегатами з'їзду висловлювалися думки щодо неефективності здійснення своїх повноважень територіальними управліннями ДСА. З огляду на це Рада суддів України вважає за необхідне розпочати вивчення цього питання.

Заслухавши та обговоривши інформацію Голови Ради суддів України Моніча Б.С. про вирішення невідкладних питань на виконання рішення XVIII чергового з'їзду суддів України від 11 березня 2021 року "Щодо критичного стану забезпечення судів, зміцнення незалежності суддів та захисту їх професійних інтересів", відповідно до статті 126, частини восьмої статті 133 Закону України "Про судоустрій і статус суддів" та Положення про Раду суддів України, затвердженого X позачерговим з'їздом суддів України 16 вересня 2010 року (зі змінами), Рада суддів України

в и р і ш и л а :

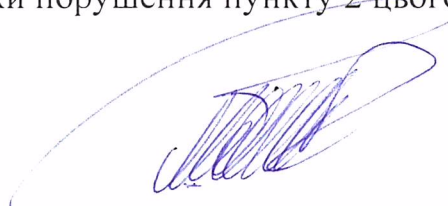
1. Інформацію Голови Ради суддів України Моніча Б.С. про вирішення невідкладних питань на виконання рішення XVIII чергового з'їзду суддів України від 11 березня 2021 року "Щодо критичного стану забезпечення судів, зміцнення незалежності суддів та захисту їх професійних інтересів" узяти до відома.

2. Заборонити керівникам територіальних управлінь Державної судової адміністрації України та їх працівникам виплачувати стимулюючі виплати в розмірах, що перевищують середній розмір стимулюючих виплат працівників апаратів судів відповідної області.

3. З метою вивчення можливості передачі окремих функцій територіальних управлінь Державної судової адміністрації України безпосередньо до судів розпочати серію обговорень цього питання з головами місцевих та апеляційних судів.

4. Державній судовій адміністрації України негайно інформувати Раду суддів України про всі випадки порушення пункту 2 цього рішення.

**Голова
Ради суддів України**

Б.С. Моніч